

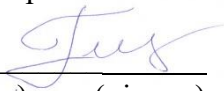
Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут природокористування та
гуманітарних наук
Кафедра філософії і суспільних наук

РОБОЧА ПРОГРАМА
Комунікаційні процеси в глобальному світі

ЗАТВЕРДЖУЮ

 Шакун Н.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

«01» вересня 2025 р.

Розробник: Ковальова І.О., канд. філол.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання) (підпис)

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри філософії і суспільних наук

Протокол від «01» вересня 2025 р. № 8

Узгоджено з гарантом освітньої програми: Шакун Н.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	Українська
Рік навчання та семестр	2 рік, 4 семестр ОПП «Аналітика суспільно-політичних процесів», першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Викладач (-і)	Ковальова І.О., к філол.н., доцент
Профайл викладача (-ів)	https://dfss.stu.cn.ua/kafedra/komanda/kovalova-i-komanda/
Контакти викладача	airinen@stu.cn.ua

2. Анотація курсу. Курс «Комунікаційні процеси в глобальному світі» орієнтований на дослідження основних аспектів комунікації в умовах глобалізації та швидкого розвитку інформаційних технологій. Вивчаються ключові теоретичні підходи та практичні інструменти комунікації, а також їхній вплив на міжнародні відносини, культурні трансформації, політику, економіку та соціальне життя. Протягом курсу здобувачі ознайомляться з глобальними комунікаційними мережами, особливостями медіакультури в різних країнах, а також з аналізом сучасних тенденцій, таких як цифрові технології, соціальні медіа, та інтернет-комунікації.

3. Мета та завдання курсу.

Метою курсу є ознайомлення студентів з основними теоретичними та практичними аспектами комунікаційних процесів у глобальному світі, а також розвиток їх здатності аналізувати та ефективно використовувати сучасні комунікаційні стратегії в умовах глобалізації, технологічних змін і культурної взаємодії.

Завдання курсу:

1. Вивчення основних теорій і моделей комунікацій, що застосовуються в умовах глобалізації та інформаційних технологій.
2. Вивчення особливостей комунікації в міжнародному контексті, таких як політичні, економічні, культурні та соціальні взаємодії між різними країнами та культурами.
3. Аналіз впливу цифрових технологій, соціальних медіа та Інтернету на глобальні комунікаційні процеси, а також їх роль у формуванні світогляду та глобальних тенденцій.
4. Вивчення принципів та викликів міжкультурної комунікації, аналіз основних культурних бар'єрів і їх впливу на взаємодію між різними народами та культурами.
5. Оцінка впливу медіа та інформаційних кампаній на суспільну думку, глобальні події та процеси, а також розвиток навичок критичного аналізу медіаматеріалів.
6. Оволодіння навичками розроблення та реалізації ефективних комунікаційних стратегій для міжнародних проєктів, що враховують культурні та соціальні особливості різних регіонів.
7. Поглиблене розуміння комунікаційних стратегій в міжнародних організаціях, медіа та бізнес-середовищах з акцентом на міжособистісне спілкування в багатокультурному середовищі.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має набути або розширити загальні (ЗК) та спеціальні (фахові) (СК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК17. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

СК7. Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

4. Результати навчання. Під час вивчення дисципліни ЗВО має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання (ПРН), передбачені освітньою програмою.

ПРН12. Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

ПРН15. Мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості й толерантності.

У підсумку здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- Сутність, структуру та закономірності комунікації як соціального й наукового феномена.
- Основні види, рівні та канали комунікації в інформаційному суспільстві.
- Причини виникнення та способи подолання комунікативних бар'єрів.
- Сучасні комунікативні технології (пропаганда, реклама, PR, політична, психотерапевтична, міжкультурна комунікація).
- Особливості функціонування прикладних комунікацій у глобальному світі.

ЗВО повинен **вміти:**

- Аналізувати комунікаційні процеси
- Застосовувати сучасні комунікаційні технології
- Будувати ефективні комунікаційні стратегії
- Оцінювати інформаційні потоки та медіаризики
- Працювати з міжкультурною комунікацією
- Розвивати критичне мислення та аргументацію.

5. Пререквізити. Передумовою для вивчення дисципліни є базові знання з дисциплін «Англійська мова професійного спрямування», «Етика та естетика».

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	24
Практичні заняття	16
Самостійна робота	80
Всього кредитів	4(120)

Форми проведення занять: лекційні, практичні заняття, самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів.

7. Тематика курсу.

Модуль 1. Сутність, особливості комунікації як предмет наукового пізнання

1. Сутність, особливості комунікації як предмет наукового пізнання

Історичні та теоретичні аспекти розвитку теорій комунікації. Наукові підходи до вивчення сутності та особливостей комунікації як феномена. Визначення поняття комунікації: співвідношення комунікації, спілкування та інформації. Етапи розвитку, типологія, спрямованість, основні ознаки, функції та закони комунікації.

2. Комунікація як процес в інформаційному суспільстві

Комунікативний процес як наукове явище. Структура комунікативного процесу. Моделі комунікації. Навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу.

3. Канали комунікації

Поняття «комунікативний канал». Різновиди комунікативних каналів. Вербальний канал комунікації. Невербальний канал комунікації. Технічні канали комунікації.

4. Вербальна, невербальна, паравербальна комунікація

Поняття комунікації та її складові. Вербальна комунікація. Невербальна комунікація. Паравербальна комунікація. Взаємодія вербальної, невербальної та паравербальної комунікації. Навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу.

Модуль 2. Сучасні комунікативні технології

5. Комунікативні бар'єри

Сутність феномена «комунікативний бар'єр». Чинники комунікативних бар'єрів. Різновиди комунікативних бар'єрів. Особливості подолання комунікативних бар'єрів.

6. Сучасні комунікативні технології

Сутність дефініції «технологія». Специфічні риси комунікативних технологій. Характерні особливості комунікативних технологій пропаганди, реклами, PR, перформансу. Політична комунікація як технологія. Технології психотерапевтичної комунікації, нейролінгвістичного програмування.

7. Рівні комунікації: міжособистісна, групова, масова, публічна, ділова, бізнесова, організаційна

Сутність і класифікація рівнів комунікації. Характеристика рівнів комунікації. Спільні характеристики ділової та організаційної комунікації. Критерії класифікації бізнесової комунікації.

8. Прикладні комунікації: соціальні, кризові, міжнародні, міжкультурні, релігійні

Характер простору соціальних комунікацій. Кризові комунікації: засоби та перспективи. Особливості міжнародної комунікації. Міжкультурна комунікація: виклики, можливості. Релігійна комунікація: аспекти взаєморозуміння.

Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Особливості комунікації як предмет наукового пізнання		12
Тема 1	Сутність, особливості комунікації як предмет наукового пізнання	3
Тема 2	Комунікація як процес в інформаційному суспільстві	3
Тема 3	Канали комунікації	3
Тема 4	Вербальна, невербальна, паравербальна комунікація	3
Модуль 2. Сучасні комунікативні технології		12
Тема 5	Комунікативні бар'єри	3
Тема 6	Сучасні комунікативні технології	3
Тема 7	Рівні комунікації: міжособистісна, групова, масова, публічна, ділова, бізнесова, організаційна	3
Тема 8	Прикладні комунікації: соціальні, кризові, міжнародні, міжкультурні, релігійні	3
Разом		24

Теми практичних занять

Тема за навчальною програмою дисципліни	Кількість годин
Модуль 1. Особливості комунікації як предмет наукового пізнання	8
Тема 1. Сутність, особливості комунікації як предмет наукового пізнання	2
Тема 2. Комунікація як процес в інформаційному суспільстві	2
Тема 3. Канали комунікації	2
Тема 4. Вербальна, невербальна, паравербальна комунікація	2
Модуль 2. Сучасні комунікативні технології	8
Тема 5. Комунікативні бар'єри	2
Тема 6. Сучасні комунікативні технології	2
Тема 7. Рівні комунікації: міжособистісна, групова, масова, публічна, ділова, бізнесова, організаційна	2
Тема 8. Прикладні комунікації: соціальні, кризові, міжнародні, міжкультурні, релігійні	2
Разом	16

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вплив глобалізації на сучасні комунікаційні процеси.	5
2	Роль соціальних медіа у формуванні глобальної інформаційної політики.	5
3	Міжкультурна комунікація в глобалізованому світі.	5
4	Інформаційні війни та їх вплив на міжнародні відносини.	5
5	Цифрові технології та майбутнє глобальних комунікацій.	5
6	Етика та відповідальність у глобальних комунікаціях.	5
7	Міжнародна реклама та PR у глобальному контексті.	5
Разом за змістовим модулем 1		35
8	Вплив глобальних комунікацій на політичні процеси в різних регіонах світу.	3
9	Роль медіа у формуванні глобальної громадської думки.	3
10	Міжнародні інформаційні агентства: їх вплив на світові події.	3
11	Глобальні кризові ситуації та роль комунікацій у їх управлінні.	3
12	Соціальні мережі як інструмент глобальних соціальних рухів.	4
13	Медіа-цензура в різних країнах і її вплив на глобальну інформаційну картину.	4
14	Роль комунікацій у глобальних економічних відносинах.	4
15	Роль комунікацій у розвитку міжнародних економічних блоків.	4
16	Міжнародна комунікація в умовах культурної глобалізації.	4
17	Вплив глобальних медіа на формування ідентичності молоді.	4
18	Використання цифрових технологій для міжнародного правозахисту.	3
19	Глобальні комунікації в умовах глобальних інформаційних катастроф.	3
20	Роль комунікацій в управлінні міжнародними організаціями.	3
Разом за змістовим модулем 2		45
Усього		80

8. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання знань ЗВО здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу (шкалу Університету) та шкалу ECTS, відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinuyvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf. Поточний контроль – до 75 балів, підсумковий контроль – до 25 балів, які сумуються в загальну оцінку за курс. Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із здобувачами вищої освіти під час лекцій, семінарських занять, усного та письмового опитувань здобувачів вищої освіти, оцінювання результатів неформальної освіти та виконання самостійної роботи. Семестровий контроль проводиться у формі заліку відповідно до графіку навчального процесу згідно із затвердженим розкладом. Для складання існують білети. Білети складаються з трьох питань (1 та 2 теоретичні питання – до 8,5 балів, 3 теоретичне питання – до 8 балів). У 8,5 балів - повне, послідовне та обґрунтоване викладення матеріалу. Відповідь свідчить про глибоке розуміння питання та його зв'язок з іншими темами та питаннями. 7-7,5 балів оцінюється відповідь на питання, яка є повною, її зміст відповідає сутності поставленого питання (допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки). 5-6 балів – відповідь правильна, послідовна, логічна, але ЗВО допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу. 3-4 бали ЗВО володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення. 1-2 бали ЗВО виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки; 0 балів – ставиться коли відповідь на питання є повністю неправильною.
Практичні заняття	За кожне виконане завдання здобувач вищої освіти отримує певну кількість балів з урахуванням максимальної кількості балів. Здобувач вищої освіти за роботу на практичних заняттях змістовних модулів може отримати до 9 балів. Загальна максимальна кількість балів за семінарські заняття – 75. У 8-9 балів оцінюється відповідь на питання, яка є повною, її зміст відповідає сутності поставленого питання, (допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки). 5-7 балів – відповідь правильна, послідовна, логічна, але ЗВО допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу; 3-4 бали ЗВО володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, нечітко, а інколи й

	невірно формулює основні теоретичні положення; 1-2 бали ЗВО виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки; 0 балів – ставиться коли відповідь на питання є повністю неправильною. Есе – це самостійна творча робота із запропонованої викладачем переліку тем для самостійного вибору здобувачами вищої освіти та виконується як позааудиторна робота. Завдяки есе перевіряється рівень самостійного мислення здобувача вищої освіти, його вміння обробляти та аналізувати матеріал, робити узагальнюючі висновки, практично застосовувати знання, здобуті в процесі навчання. Есе не може бути викладом чи переказуванням чужих думок, адже має відображати власну авторську позицію. Власну думку здобувач вищої освіти аргументує шляхом викладу аргументів, підбору прикладів, аналогій, проведення паралелей. Загальна максимальна кількість балів за контрольну роботу – до 13 балів. Критерії оцінювання есе: 10-13 балів – матеріал викладений логічно, використані джерела, щоб повно розкрити сутність питання, у тексті роботи є посилання на джерела, висновки аргументовані і обґрунтовані; 7-9 балів – матеріал викладений логічно, використані деякі джерела, щоб розкрити сутність питання, у тексті роботи є посилання на джерела, висновки недостатньо аргументовані і обґрунтовані; 3-6 балів – матеріал викладений недостатньо повно, індивідуальна робота не достатньо аргументована, обґрунтована та/або не стосується усіх поставлених завдань, у тексті роботи є деякі посилання на джерела; 1-2 бали – викладений матеріал неповний, індивідуальна робота не є структурованою, у тексті роботи немає посилань на джерела, висновки поверхневі або відсутні. Такий вид роботи кожен студент може виконати один раз протягом семестру. Оцінювання успішності ЗВО під час семестрового контролю вноситься у відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».
Умови допуску до підсумкового контролю	До підсумкового семестрового контролю допускаються ЗВО, які виконали всі обов'язкові види робіт та мають підсумкову оцінку від 35 балів і більше. У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які ЗВО може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів»), (35 балів), то він не допускається до складання екзамену під час

	семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість. На ліквідацію академічної заборгованості виноситься весь обсяг теоретичного матеріалу, що передбачений робочою програмою навчальної дисципліни. Академічна заборгованість повинна бути ліквідована до атестації здобувача вищої освіти, а у випадку коли заборгованість виникла з дисципліни, знання, уміння та навички з якої, відповідно до структурно-логічної схеми підготовки фахівця, потрібні для вивчення навчальних дисциплін наступного семестру, то така заборгованість повинна бути ліквідована до початку нового семестру. Академічна заборгованість ліквідується здобувачами вищої освіти протягом наступних семестрів згідно з розкладами ліквідації академзаборгованості, що затверджуються директором ННІ за поданням відповідних кафедр. Результати ліквідації академзаборгованості відображаються в ліквідаційній відомості успішності.
--	--

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
<i>Змістовий модуль 1. Особливості комунікації як предмет наукового пізнання</i>		0..36
1	Робота на 1 практичному занятті	0..9
2	Робота на 2 практичному занятті	0..9
3	Робота на 3 практичному занятті	0..9
4	Робота на 4 практичному занятті	0..9
<i>Змістовий модуль 2. Сучасні комунікативні технології</i>		0..36
5	Робота на 5 практичному занятті	0..9
6	Робота на 6 практичному занятті	0..9
7	Робота на 7 практичному занятті	0..9
8	Робота на 8 практичному занятті	0..9
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0..72
Написання есе		0..13
Семестровий контроль (екзамен)		0..25
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для іспиту
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

9. Обладнання та програмне забезпечення. Для проведення лекційних та семінарських (практичних) занять можуть використовуватися мультимедійний проектор, ноутбук, система відеоконференцз'язку Microsoft Teams (для дистанційного або змішаного навчання), навчальна платформа Moodle.

10. Політики курсу.

У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані лабораторні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (35), він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання екзамену всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний екзамен складається у вигляді спілкування по питанням.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до [«Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення семінарських/практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та семінарських (практичних) занять, так як дзвінки, переписки та

спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle). Політика заохочень та стягнень За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 15 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямами курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при виконанні контрольних (КР) (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Списування під час проміжного та підсумкового контрольів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»](#)». Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

11. Рекомендована література.

1. Авраменко О. О., Яковенко Л. В., Шийка В. Я Ділове спілкування: навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 160 с.
2. Агафонова Г., Карчевська О. Політичний перформанс як інструмент формування політичної культури українського суспільства. Вісник Прикарпатського університету. Політологія. 2020. Випуск 14. С. 16–23.
3. Бебик В. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз: монографія. К.: МАУП, 2005. 440 с.
4. Березовська Л. Комунікативні бар'єри у спілкуванні соціального працівника: шляхи подолання. Український Педагогічний журнал. 2020 № 2. С. 87–94.
5. Беляєва О.М. Мовленнєва комунікація: структура, види, форми, перешкоди. Світ медицини та біології. 2022. № 1(55). С. 185–191.
6. Білик О. Основи комунікації: конспект лекцій для здобувачів фахової передвищої освіти. Луцьк, 2022. 50 с.
7. Войцехівська Н. Конфліктний дискурс в українській художній літературі: структурний, семантичний, комунікативний і лінгвокогнітивний аспекти: дис. ... докт. філол. наук: 10.02.01. Київ, 2018. 512 с.
8. Громова О. В., Шевчук Р. І. Теоретичні засади комунікаційних зв'язків у державному управлінні. Держава та регіони. Сер.: Економіка та підприємництво. 2019. Вип. 5 (110) . С. 32–36. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2019/5_2019/8.pdf
9. Почепцов Г. Інформаційно-комунікативні процеси в сучасних суспільствах [Електронний ресурс] / Г. Почепцов. — Режим доступу: [http:// osvita.mediasapiens.ua/material/13544](http://osvita.mediasapiens.ua/material/13544)
10. Почепцов Г. Г. Комунікативний інжиніринг: теорія і практика. Навч. посібник. К., 2021. 408 с.

11. Почепцов Г. Нові комунікативні можливості у сфері державного управління [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http:// osvita.mediasapiens.ua/material/8049](http://osvita.mediasapiens.ua/material/8049)

12. Семенюк О. А., Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації: навч. посібник. К., 2022. 240 с.

Інформаційні ресурси.

1. Prometheus. Електронний ресурс: <https://prometheus.org.ua/>
2. Microsoft Imagine Academy. Електронний ресурс: <https://imagineacademy.microsoft.com/?whr=default>
3. 3. Вхід за лінком: 24 інструменти, щоб організувати онлайн-івент. Електронний ресурс: <https://happymonday.ua/vhid-za-linkom-24-instrumentysshob-perenesty-robotu-ta-iventy-v-onlajn>
4. 10 сервісів для складання резюме, які вас здивують функціональністю. Електронний ресурс: <https://www.imena.ua/blog/10-services-of-resume/>
5. Система дистанційного навчання moodle НУ «Чернігівська політехніка». Курс «Комунікаційні процеси в глобальному світі». URL: <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=8712>
6. Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Софії та Олександра Русових. URL: <http://www.libkor.com.ua/>

